

„Událost“ jako model

Zpředmětňující filosofická tradice je některými mysliteli už nějaký čas rozpoznávána jako omezující, protože redukcionistická. To je patrně třeba na našem Patočkovi, který ve svém „Negativním platonismu“ soustřeďuje pozornost na to, co zcela uniká předmětnému (tj. zpředmětňujícímu) myšlenkovému přístupu, tedy na to tzv. „nadpředmětné“ či „nepředmětné“. Široký záběr tohoto důrazu je však zapotřebí doplnit a také opřít o pokusy o nový přístup jaksi „zdola“, od jednotlivin. V tomto případě si musíme povšimnout toho, jak úzce byla už nejstarší filosofická tradice spjata s myšlenkovou výzbrojí geometrickou resp. matematickou, totiž s pojmovostí právě určitého typu, jak byla vypracována a jak se utvářela na „materiálu“ geometrických atd. obrazců a vůbec čísel. A to je tím hlavním důvodem, proč je dnes zapotřebí pracovat na vytvoření jiných myšlenkových přístupů a postupů, spojených s odlišnými myšlenkovými modely. Jedním z takových nových modelů (tj. myšlenkových „předmětů“, či spíše „nepředmětů“) by se mohl stát model „události“. Na první pohled se model události liší od modelu třeba rovinného obrazce tím, že obrazec se nemění, že je vůbec mimo čas (čímž se liší ode všeho smyslově přístupného) a že je možno s ním pracovat čistě „mechanicky“, zatímco událost má svůj vlastní čas (ona vlastně sama časuje tím, že se děje), děje se a tím se proměňuje v čase, má svůj počátek, průběh a konec, což dohromady znamená, že je celkem, nikoli pouhou sérií okamžiků, a tak dále a tak podobně.

(Písek, 160503-1.)